

בשלח חיי"א שיחה ג'

לרבי שמעון ריבוי הכמות (כניסה לתחום כדי שלא ימצא מחוץ לתחום למשך כל השבת – ריבוי זמן) מכריע את גודל האיכות (האיסור להיכנס להתחום). ולכן צריך להבהיר שזהו רק מפני שתחומין היא שבות, אך בנימא שנפסקה פוסק ש"עונבה" (אף שעניבה אינה מתקיימת ויצטרך לעונבה כמה פעמים), כי בקשירה יכול לבוא לידי איסור דאורייתא.

איתא במסכת עירובין (נא, א): "מי שהחשיך חוץ לתחום אפילו אמה אחת אל יכנס, רבי שמעון אומר אפילו חמש עשרה אמות יכנס שאין המשוחות ממצין את המדות מפני הטועים". וטעמו של רבי שמעון נאמר באופן של כלל במשנה האחרונה דהמסכתא: "רבי שמעון אומר מקום שהתירו לך חכמים משלך נתנו לך שלא התירו לך אלא משום שבות". ובגמרא מבואר ש"משלך התירו לך" קאי על המשנה הנ"ל בנוגע לתחום, ו"שלא התירו לך אלא משום שבות" קאי על הברייתא שבה נאמר "בן לוי שנפסקה לו נימא קושרה רבי שמעון אומר עונבה", והטעם הוא משום שעניבה הוא רק שבות ולכן לא יבוא לידי איסור דאורייתא.

והנה צריך להבין מהו השייכות בין ב' דינים אלו לפי רש"י שמפרש שמפני שרבי שמעון מתיר בתחום צריך הוא להבהיר שאינו מתיר בקשירה?

ויובן בהקדים: ישנה מצוה להדר אחר עירוב חצירות משום עונג שבת, ועד"ז יובן בנדו"ד שישנו הידור להימצא בתוך התחום. ועל פי זה יש לומר ששיטת רבי שמעון היא שריבוי הכמות (הכניסה לתוך התחום כדי שלא ימצא מחוץ לתחום למשך כל השבת – ריבוי זמן) מכריע את גודל האיכות (האיסור להיכנס לתוך התחום).

והנה, עפ"י הנ"ל מסתבר שרבי שמעון יסבור שנימא שנפסקה מותר לקשרה - אף שאיכות האיסור גדול יותר, ואין לעונבה – כי עניבה אינה מתקיימת כל כך ויצטרך לעונבה כמה פעמים במשך השבת – ריבוי בכמות. ולכן צריך רבי שמעון להבהיר ש"לא התירו לך אלא משום שבות" ולכן בנימא פוסק רבי שמעון שעונבה, כי בקשירה יכול לבוא לידי איסור דאורייתא.

בפנימיות העינים: מלאכת הוצאה הוא כללות המלאכות (ולכן היא המלאכה הראשונה בהתחלת מסכת שבת), כי ענין השבת הוא "לקבוע בנפשותינו אמונת חידוש העולם", וחילול שבת הו"ע הוצאה מרשות היחיד – רשותו של הקב"ה שהוא יחידו של עולם, לרשות הרבים - טורי דפרודא. וזהו ענין עירובי תחומין – להגדיל את תחום הקדושה שבו נמצא איש הישראלי.

והנה כל עניני האדם נחלקו לג': (א) מצות (ב) איסורים (ג) עניני הרשות – שיכול לקדש עצמו במותר לו או להעלותם לקדושה ע"י העבודה ד"בכל דרכך דעהו". וא"כ ב' הבבות הנ"ל קשורים זה לזה, כי תוכן ענין התחומים – הרחבת גבול הקדושה בדברים המותרים – הוא אותו נקודה ד"משלך התירו לך" – העבודה בעניני הרשות.

ההוראה: עשיית מלאכה בשבת ענינה עשיית מלאכה בהתעסקות מוחו ושכלו, דהמלאכות צריכות להיעשות רק בכוחותיו החיצוניים. אך ישנה עוד אזהרה – יציאה חוץ לתחום, שאסור לצאת חוץ לתחום הקדושה גם בכח המעשה שלו – רגליו.

והנה משנה האחרונה דעירובין הוא בדין שרץ שנמצא במקדש – שיתכן שמצד חומריות העולם יבוא שרץ לתוך המקדש שלו, ועליו להוציאו, והמחלוקת היא האם להוציאה בהמיונו – בהתעסקות ובהתלבשות כדי שיוצאה תיכף ומיד, או שעליו להסיח דעתו ולחכות לצבת של עץ – כלשון התניא: יעשה עצמו כלא יודע כו" ויחכה ל"שעת הכושר".